

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délután.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felolvasó szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Nádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerint.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivatalnál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan sziveskedjenek intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

„Noblesse oblige.”

A társadalom sokszorosan elesévelt, ezerszer fölhánytorgatott bünéről kívánunk ezúttal szólni, mert úgy véljük, hogy soha eleget, még kevésbé kellőképpen nem figyelemztethetjük polgártársainkat a mi áldatlan lehetetlen társadalmi viszonyainkra.

Egyetlen társadalmat sem találhatunk, mely rut kinővéseiben, veszélyes túlzásaiban csak némiképp is hasonlatos volna a miénkhez. Egy országot sem találhatunk, melynek lakosai oly mértékben élnek viszonyaik fölött, mint a mi szerencsétlen magyar hazánkban.

Nálunk a társadalom kötelez. Noblesse oblige! Erősebb minden törvényénél, erősebb a kényszerű körülményeknél az a hatalom, mely rabigájába nyomorítja az embereket, mely tönkre teszi erkölcsileg s anyagilag egyaránt, az erejében sokszor már nem is bízó szerencsétlen áldozatokat.

Vajjon kit találunk. — nézzünk csak körül figyelmes szemmel — társadalmunkban, ki erejéhez mérten, jövedelmei irányában él. Vajjon a diplomás ember családja, kinek jövedelme alig haladja felül a 4000 koronát, nem úgy él-e, mintha legalább is

10.000 korona keresete volna? Hát a hivatalnokok, kiknek megszámlált garasaik dacára úgy élnek, mintha 1000 holdas földjük lenne. S a kereskedők és az iparosok s rendre egymásután valamennyien, akik csak itt vagyunk, úgy élünk-e vajjon, ahogy azt viszonyaink megengedik? Nem! És ezerszer nem! Legalább is egy fokkal, ha nem többel, viszonyainkon fölül költségekünk. Amikor azután beköszönt végre a gond, a hiányzó bevételeket hitellel próbáljuk ideig-óráig pótolni, várva az eljövendő sült galambra, főnyereményre, elhaló milliós nagybácsi örökségére, vagy hasonló szolid bázisu jövedelemre. De számításaink majd mindenkör csődöt mondanak. A hitel végtére bedugult. Főnyereményt, örökséget nem csinálunk, a sült galamb másféle röpül s mi itt állunk szomorú, lehorgasztott fővel, gondok közepette s törjük amugy is agyon gyötört fejünket, miből, honnan teremtsük elő az esedékes részleteket, kamatokat.

De a társadalom kötelez. Noblesse oblige! A tanár felesége, gyermekei, noha jövedelmei nem engedik, kénytelenek úgy jární, ahogy azt társadalmi állásuk hibás kívánalmai megkövetelik. Az ügyvéd, az orvos családjának úgy kell élnie, mintha földbirtokos lenne, a földbirtokos, mintha fertálymagnás lenne s a fertálymagnás, mintha majorátus, latifundium birtokosa volna s így tovább föl, föl egész a legmagasabb régiókig.

Igy történnek azután azok a nevetséges visszasságok is, hogy sokszor látjuk a

hölgyeket olyan estéli toaettekben végig-söpörni az utcákon, melyek szakasztott a párisi divatlap szerint készültek, de amelyekhez azonkívül egy automobil, de legalább is hintó szükséges. Mert azok a hölgyek, kik Párisban ilyen divatu ruhát hordanak, bírnak ezekkel a kellékekkel is.

Egy párisi ismerősöm egy alkalommal nálunk járva, meglepetten mondotta nekem:

— Uram, ilyen elegáns urakat és hölgyeket, mint az önök városainak utcáin, nálunk Párisban sohasem láttam. Az ilyen eleganciával öltözött emberek odahaza hintón, vagy automobilon száguldanak végig.

S ez így is van. Nálunk a déli korzón fénymázás topánu urakat s hölgyeket látni, nem tartozik a ritkaságok közé. Odakünn, a tényleges elegáns világban, csak kocsin hordják ez alkalmi ruhadarabokat.

De éppen ez a ferde helyzet, melybe társadalmunk akaratlanul került, okozza mind e visszasságokat s kellemetlen következményeket, melyek együtt járnak vele. Föl akartuk emelni tiltakozó szavunkat most, mikor a téli társas összejöveteleken legtöbb alkalmunk van megfigyelni e káros jelenségeket. Az adósság nő tovább föltartóztatlanul, egyre, egyre. Mert hát: Noblesse oblige! Az előkelőség kötelez!

Nyers Gyuri meghozza Szélvészt.

Irtja: HALIS ISTVÁN.

A szél fokokint viharrá lesz. Jattunk vidáman táncol és a folytonos ingás miatt fejünk bódulni kezd. A hullámok először csak úgy ugatnak a hajóra, később rácsapnak, végül pedig már akkorák, hogy átcsapnak a fejünk fölött. Az ümög galérián keresztül öntöznek végig bennünket Csúron viz vagyunk.

Ennek a fele se tréfa! Eszembe öltöt, hogy bele fuladhatunk a vízbe Némi kárörvendezés fogott el arra a gondolatra hogy hivatalbeli utódom hogyan mérgeződik, mikor majd r... beznak sáska atyámfiai. Én meg milyen nyugodtan pihenek a Balaton fenekén!

Zob Lajcsi a kormány mellett áll. Ára egy ragyog az élvezettől, mintha megdicsőült volna. Szervisz azonban fél egy kicsit. Azt kérdi:

— Baj van?

Nyers Gyuri mosolyog. Vidáman szól:

— Semmi!

Olyan biztossággal dolgozik és mindig mosolyog a munka mellett, hogy nem lehet félteni!

A kormánynak minden pillanatban más-más irányt ad, nehogy felboruljunk, vagy a jatt összetörjön. Most nagyot roppan a jatt, mintha minden bordája összetört volna. A kormányos védekezik a retentő roham ellen és ebben a pillanatban töben török el a kormányrud. Gyuri leráncigálja a vitorlákat és vízbe veti a horgonyt. Csak hogy a lánc rövid, bár lehet nyolc méteres. De a horgony nem éri a feneket. Éppen Tihany mellett vagyunk, ott, ahol

legmélyebb a Balaton. Nem tudunk kikötni Süvöltés között ömlik be a víz hullám és néha olyan erővel tör ránk, hogy agyvelőnkét érezzük meglódulni tőle.

Nines veszténivaló perc. Három-négylete dolgot végeztünk egyszerre. A hanykódó jattból merjük a vizet és balanszírozással óvjuk a felborulástól. Eközben a ballaszt-súly vasdarabjai között egyet találunk, a melyet képesek vagyunk beleverni a kormányfőbe, s ehhez az ormóttan vasdarabhoz az eltört rudat hozzákötözzük kötéllal. Ezalatt loszáll az alkonyat. Ujra felhuzzuk a vitorlákat és erős küzdelem között közeledünk a parthoz, hol a hullámok ereje esekély. Csakhamar horgonyt vetünk a tihanyi hegyek oldalán és egyelőre biztonságban vagyunk.

A hideg viától gémberedett testünkbe melegség tér vissza, miatt a vihar előttünk körbeszolja végig a Balatont.

Nines más bajunk, mint hogy megere a záporosó és nyakunkba önti az előbbi hidegvíz után melegnek tetsző kövér csöppeket. Ismét kimerjük a jattban összegyűlt vizet. Gyuri arcára ujra kiül a mosolygás, mikor elkiáltja magát:

— Semmi!

Erre az egyetlen szóra kitör jókedvünk, és a viharba énekeljük huszszor egymásután a Körösmenti betyárnotát:

Nines eserepes tanyám,
Édes anyja se vár
Engem!

Fődbü a nyoszolyám,
Leveles a párnám
Nékem!

Az óceka a pártfogóm,
Zápor mossa a takaróm
Fejérré;

Mégis ezer pengő forint
Fejemre
Kitözve!

De az igazi betyár
Még se kerül mingyár
Közre!

Ezalatt csillapul a szél, szűnik az eső. Igyekeztünk kell tovább menni, ha emberek közt akarjuk tölteni az éjszakát. Csakhamar kint hajóznak a nyílt vizen — és nem telik el újabb tíz perc mikor még hatalmasabb vihar tör ki az előbbinél. Visszatérni a parthoz — szél ellenében — már lehetetlen. Az ég zeng, az orkán háiban támad ránk, az óriási szélvész bömbölve fekszik neki a vitorláknak és jattunkat röpülésre kényszeríti. Madárként megyünk előre. Viz mosdat fölül, alul és oldalvást. Az ég csatornái újból megerednek, a hullámok szünet nélkül keresztül csapnak a jatt fölött és segítik vízzel megtölteni. A bordák közül is mindentünnen viz nyomul lábunkhoz. Szünet nélkül dolgozunk, s ez nagy szerencse ránk nézve, mert nem örünk rá észrevenni, hogy a jattunk felső bordája megrepedt.

Néha fordul a szél és úgy oldalra fekteti jattunkat, hogy a vitorlákat a vízre fekszenek. Ilyenkor a jatt tulsó oldalára futunk és testünk súlyával le nyomjuk és óvjuk a felborulástól.

(Vége következik.)